

Besøg i Narsaq/Kujalleq

Officielt venskabsbymøde 6. til 9. august 2012

Deltagere

Borgmester Karin Søjberg Holst (A)
2. viceborgmester Ebbe Skovsgaard (V)
Byrådsmedlem Bent Greve (A)
Kommunaldirektør Bo Rasmussen

Program for venskabsbybesøget

- Rundtur i Qaqortoq
- Orientering om erhvervssituationen i Kujalleq
- Orientering om mineprojektet i Kvanefjeld
- Orientering om erhvervsudviklingen
- Møde med kommunalbestyrelsen om det fortsatte venskabsbysamarbejde

Rundtur i Qaqortoq

Kommunalbestyrelsesmedlem Kaj Lyberth, forstander for Sulisartut Højskole, viste byen Qaqortoq frem og påpegede, at der var stor byggeaktivitet på skoleområdet og renovering af ældre byggeri. Alt i alt fandt Kaj Lyberth, at der var flere positive og fremadrettede initiativer i gang.

Orientering om erhvervssituationen i Kujalleq

Erhvervs- og arbejdsmarkedschef Grethe H. Nielsen holdt oplæg, hvor hun fortalte, at grundlaget for udviklingen er den regionale udviklingsstrategi skabt af Erhvervsudvalget.

Strategien indeholder tre vækstområder: Råstoffer, Fødevarer og Turisme.

Forudsætningen for en succesfuld implementering af den samlede strategi er, at der er en kvalificeret arbejdsstyrke og en velfungerende infrastruktur.

Råstoffer

Der er en guldmine i drift i Nalunaq med 50 ansatte. Minedriften på Kvanefjeldet er på vej. Derudover er Kringlerne et potentielt udviklingsområde for sjældne jordarter.

Handlinger, der understøtter minedriften, er:

- Omstilling af arbejdsstyrken
- Styrkelse af de lokale virksomheder som leverandører til offshore-industrien

Fødevarer

Det er visionen at gøre Sydgrønland til Grønlands spisekammer. Produkter skal forædles, og der skal være luksusprodukter. Det første hold slagtersvende er under uddannelse og vil kunne indgå i det nye slagteri. Derudover kan nævnes, at "brættet" er ændret til butik, hvorved fødevarehygiejnen er styrket og salget steget.

Turisme

Der er vækst i turismen. Der er flere indløb af krydstogtskibe og flere turister fra Spanien. For at fastholde den positive udvikling sættes der på flere turistattraktioner, som eksempelvis de varme kilder i Unnattoq.

Der arbejdes fokuseret med arbejdsstyrken i relation til opkvalificering, voksenlærlinge, revalidering, realkompetence, ungeprojekt og flere unge i gang.

Der er særlig opmærksomhed på problemstillingen qua udenlandsk arbejdskraft, der ikke må forringe beskæftigelsesmulighederne for de lokale ufaglærte og håndværkere.

Generel orientering om Narsaq

Grethe H. Nielsen fortalte også, at Narsaq er en by med befolkningstilbagegang. Der er tale om et fald på ca. 250 personer, hvor udgangspunktet var 1.650. Det stærkeste fremtidsperspektiv ses i minedrift fra Kvanefjeld, der, under forudsætning af, at lovgivning, miljø mm. kommer på plads, vil kunne skabe beskæftigelse til et meget stort antal af byens borgere. Der har været gennemført forskellige tiltag for de arbejdsløse, så de vil kunne indgå i en kompetencegivende uddannelse i GME-regi.

Orientering om mineprojektet i Kvanefjeld

Ib Laursen fra Greenland Minerals and Energy A/S (GME) orienterede om status for minedriften og de tilknyttede problemstillinger. Problemstillingen er geopolitisk qua de strategiske råstoffer, men en udvikling kan skabe ca. 2.000 arbejdspladser. Der vil dog være en risiko for forurening fra minedriften og påvirkning af lokalsamfundet.

Orientering om erhvervsudviklingen

Formand for Erhvervsforum Jim Riis fortalte, at der arbejdes på at styrke dialogen mellem interessenterne, og at der er et godt og frugtbart samarbejde. Det gælder også samarbejdet mellem kommunen og Erhvervsforum.

Infrastrukturen er en vigtig opgave. Efter 1. januar 2013 stopper helikopterflyvningen, og der bør inden da være truffet beslutning om den fremtidige transportstrategi. Det foretrukne scenarie er, at der etableres en regional lufthavn samt helikopterservicering med en mindre helikopter. Anlæg af ny lufthavn Qaqortoq vil løbe op i 360 mio. kr.

Erhvervsstrukturen består i høj grad af små håndværksmestre, der har haft det hårdt under krisen. Der blev leveret mest til kommunen og selvstyret.

Jim Riis ønskede et samarbejde, hvor kommunen agerede mere som servicepartner end som kontrollant. Som konsekvens af krisen er der endvidere sket en udskillelse, hvor de stærkeste virksomheder har overlevet.

Turistbranchen er i opgang. Der arbejdes på at brande turisme, hvor Sydgrønland kan styrkes som turistmål.

Jim Riis nævnte følgende projekter, som er gennemført: vandværk, autismehjemmet, flere boliger og renovering af boliger. Den store fraflytning fra regionen har været et problem. Det er dog ved at vende.

Møde med kommunalbestyrelsen om det fortsatte venskabsbysamarbejde

Det vigtigste formål med venskabsbymødet var mødet 8. august 2012 mellem kommunalbestyrelsen fra Kujalleq og Byrådet i Gladsaxe. Rammerne for det fortsatte samarbejde var på dagsordenen. Resten af dette notat indeholder referat fra dette møde.

Fra Kujalleq deltog

- Simon Simonsen, borgmester, Siumut
- Ole Mølgaard-Moltzfeldt, formand for Teknik- og Miljøudvalget og formand for Råstofudvalget, Siumut
- Kristine Raahauge, formand for Socialudvalget; Siumut (deltog på telekommunikation)
- Thomas Ezekiasen, 2. viceborgmester, Atassut
- Lisbeth Søvn Dahl Pedersen, medlem af Økonomiudvalget, medlem af Teknik- og Miljøudvalget, Inuit Ataqatigiit
- Frank Hedegaard, vicekommunaldirektør

Dagsorden

1. Gensidig orientering om den aktuelle politiske og økonomiske situation
2. Det fremtidige samarbejde
  - a. Fortsættelse af elevudvekslingsprojektet mellem Gladsaxe og Narsaq
  - b. Fortsættelse af personaleudvekslingen mellem Gladsaxe og Narsaq
3. Fremtidige venskabsbymøder
  - a. 2014 Narsaq/Kujalleq i Gladsaxe
  - b. Gladsaxe i Narsaq/Kujalleq
4. Eventuelt

Ad 1 Gensidig orientering

Kujalleq: v. Simon Simonsen

Kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq er på 15 medlemmer, 8 fra Siumut, 5 fra Inuit, 1 fra Atassut og 1 fra Demokraatit. Siumut, Atassut og Demokraatit, har en koalition.

Økonomien er stram, og der har været besparelser på 18 mio.kr. i 2012. De har en omsætning på 450 mio. kr.

Tre kommuner med 12 bygder er blevet lagt sammen. Harmoniseringen som konsekvens af kommunesammenlægningen har været hård og har presset økonomien, og der har været besparelser på bloktilskuddet.

Der er håb om, at arbejdsløsheden vil falde, blandt andet ved at genåbne fiskefabrikken i Qaqortoq med 30 - 40 ansatte. Det forventes, at der kan leveres fisk hele året.

Af de tre byer i kommunen er Narnortalik hårdest ramt. I alt er der ca. 650 arbejdsløse i kommunen. Dog ser fremtidsudsigterne ikke så mørke ud, som de har gjort, idet de forventer, at der generelt kommer mere gang i erhvervslivet i form af forskellige byggeprojekter, samtidig med at skoler, gymnasier og højskolen er i drift.

I særdeleshed har de forventninger til, at der kan komme aktivitet i mineprojektet i Kvanefjeld. I øjeblikket venter de på en miljøundersøgelse (EIA) og en undersøgelse af, hvordan et eventuelt udvindingsprojekt vil påvirke de sociale forhold i Narsaq (SIA).

En anden vigtig problemstilling, der drøftes meget, er infrastrukturen. Selvstyret overvejer blandt andet den fremtidige flybetjening af området. Centralt er der overvejelser om lufthavnens beliggenhed. Skal den fortsat ligge i Narsarsuaq, eller skal der etableres en ny i Qaqortoq? Derudover indgår der en problematik i relation til fortsat drift med helikopterbetjening, idet de nuværende S61-modeller er udtjente og særdeles dyre i drift. Hvis disse udfases, skal andre og mindre maskiner indsættes, hvilket bl.a. vil formindske kapaciteten.

Lisbeth Søvn Dahl Pedersen supplerede ved at udtrykke, at hun ikke støttede uranudvindingen fra Kvanefjeld, men anbefalede i stedet, at man udvikler mineområdet Kringlerne.

Afslutningsvist blev det oplyst, at kommuneplanen er på vej og formodentlig godkendes af Kommunalbestyrelsen i efteråret.

Gladsaxe Kommune v. Karin Søjberg Holst

Karin Søjberg Holst orienterede om Byrådets sammensætning og konstituering. Hun fortalte også, at økonomien generelt er robust, hvilket bl.a. skyldes politisk fokus på styring og løbende effektiviseringer.

Et af de større projekter i Gladsaxe er etablering af letbanen, der forventes at ville styrke erhvervsudviklingen ved at tiltrække nye virksomheder. Letbanen er et samarbejdsprojekt mellem 11 kommuner, regionen og staten. Karin Søjberg Holst nævnte, at letbanen er et godt eksempel på et tværgående samarbejde, og at det kun kan realiseres, fordi man politisk arbejder bevidst for at skabe økonomisk råderum.

ad 2. Det fremtidige samarbejde

Simon Simonsen introducerede problemstillingen om besparelsernes konsekvenser for elevudviklingsprojektet. De vil dog gøre alt, hvad de kan for at få det med i budgettet for 2013. Der udarbejdes et oplæg af Børneforvaltningen.

Det er fortrinsvist Narsaq-samarbejdet, der bør fortsætte.

Kujalleq har et samarbejde med deres venskabsby Århus om efteruddannelse af brandmænd. Måske kan man udveksle, så der kommer brandmænd fra Gladsaxe til Kujalleq og brandmænd fra Kujalleq til Gladsaxe. Det blev aftalt, at Gladsaxe kommune vil undersøge mulighederne.

Roskilde kommune, der også samarbejder med Kujalleq, tilbyder at støtte rejseudgifterne med 25 %. Det blev foreslået, at Gladsaxe Kommune kunne overveje samme model.

Karin Søjberg Holst gav udtryk for sin positive tilgang til at fortsætte samarbejdet med Narsaq/Kujalleq. Det betyder meget for Gladsaxe-børnene, og Gladsaxe vil gerne fastholde det gode samarbejde.

Spørgsmålet om tilskud har så småt været diskuteret i Økonomiudvalget. Karin Søjberg Holst vil

på baggrund af det konkrete ønske, og når der foreligger materiale fra Børneudvalget i Kujalleq, sætte emnet på dagsordenen i Økonomiudvalget.

Karin Søjberg Holst nævnte endvidere, at det har været en stor oplevelse for personalet at komme på besøg. Det vil Gladsaxe fortsat prioritere. Der var enighed om, at den nuværende aftale om samarbejde fortsætter uændret.

ad 3. Fremtidige venskabsbymøder

Det blev aftalt at fastholde venskabsbymøderne. Det vil sige i Gladsaxe i 2014 og i Narsaq/Kujalleq i 2016.

ad 4. Eventuelt

Kristine Raahauge nævnte, at der er gode erfaringer med at udveksle ældre fra Roskilde Kommune og foreslog, at Gladsaxe overvejede en lignende ordning.

Lisbeth Søvn Dahl Pedersen foreslog, at man kunne give elevudvekslingen en skarpere profil ved eksempelvis at inkludere studier af fx klimaforandringer eller mineraler. Til det foreslog Simon Simonsen, at Socialudvalget kommer med forslag til, hvordan der kan etableres et samarbejde fremadrettet.

Karin Søjberg Holst nævnte, at man naturligvis skulle være opmærksom på, at der er en sprogbarriere, hvis man udvider samarbejdet til andre grupper.

Karin Søjberg Holst takkede afslutningsvis for et meget flot tilrettelagt program og for den store gæstfrihed kommunerne har udvist.

